

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.16/2023/9.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2023. június 30. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az előjárói hatalommal visszaélés vétsége miatt terhelt büntetés-végrehajtási százados vádlottal szemben indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2023. március 16. napján kelt 42.Kb.45/2022. számú ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

[1] A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2023. március 16. napján kihirdetett 42.Kb.45/2022/55. számú ítéletével terhelt büntetés-végrehajtási százados vádlottat az ellene a Btk. 450. § e) pontjába ütköző folytatólagosan elkövetett előjárói hatalommal visszaélés vétsége miatt emelt vád alól felmentette. A bíróság a pótmagánvádlót kötelezte, hogy a vádlott részére az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül 72.000.- forint védői díjat térítsen meg. A pótmagánvádlót kötelezte továbbá, hogy az ügyben felmerült 53.125.- forint bünyügyi költséget – külön felhívásra – az államnak térítse meg.

[2] Az ítélettel szemben a pótmagánvádló és jogi képviselője a tárgyaláson 3 munkanap gondolkodási időt tartott fenn, majd a pótmagánvádló, jogi képviselője útján, a törvényes határidőn belül fellebbezést nyújtott be a vádlott terhére, a bűnösség megállapítása érdekében.

[3] Fellebbezésében a pótmagánvádló a jogi képviselője által a vádbeszédben előadottakat fenntartotta azzal, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan és téves következtetéseket tartalmaz, ezért kérte a másodfokú bíróságtól az ítélet megváltoztatását és terhelt büntetés-végrehajtási százados vádlott bűnösségének megállapítását folytatólagosan elkövetett előjárói hatalommal visszaélés vétségében.

[4] A pótmagánvádló jogi képviselője szintén előterjesztette a fellebbezés indokolását, melyben egyrészt arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan és

téves következtetéseket tartalmaz [Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjai] mind a fegyelmi eljárással, mind a mobiltelefon engedéllyel, mind pedig az indokolatlan leterheléssel kapcsolatban, ezért kéri a másodfokú bíróságtól annak megváltoztatását és terheltl bv. százados vádlott bűnösségének megállapítását folytatólagosan elkövetett előjárói hatalommal visszaélés vétségének (Btk. 450. § e) pont) elkövetése miatt. Másrészt a pótmagánvádló által bejelentett fellebbezési indokot kiegészítette másodlagos kérelemként azzal, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra, mivel azon jogszabálysértés, hogy az elsőfokú bíróság a pótmagánvádban szereplő egy bűncselekményt szétbontva két különböző történeti tényállást állapított meg és az ellene emelt vád alól egyidejűleg bűncselekmény hiánya és bizonyítottság hiánya okából mentette fel a vádlottat, a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki.

[5] A pótmagánvádló jogi képviselője a tárgyalási jegyzőkönyvek és az abban szereplő vallomások részletes ismertetése és értékelése mellett az alábbi megállapításokat tette fellebbezése indokolásában.

[6] A fegyelmi eljárás megindítását az arra jogosultnál minden esetben a szolgálati előljáró kezdeményezi. Ha a fegyelmi eljárás kezdeményezését az előljáró olyan eset kapcsán teszi, mely eset vonatkozásában máskor, más alárendelt esetében szemet huny, akkor kijelenthető az, hogy a fegyelmi eljárással terhelt személyt másik beosztottjához képest hátrányosabb megkülönböztetésben részesíti, fenytéssel sújtja.

[7] A vádlott valóban nem engedélyezhette a magáncélú telefon használatát, de nemleges javaslatával hozzájárult ahhoz, hogy a kérelem elutasításra kerüljön. Azt a tényt, hogy a parancsnok a véleményét a vezető javaslatára hozta meg, az is alátámasztja, hogy miután a pótmagánvádló személyes meghallgatást kért, szóban előadhatta a kérelmét, a telefonja intézetbe történő behozatala engedélyezésre került.

[8] A hivatkozott tanúvallomás is alátámasztja, hogy olyan jellegű feladatok kerültek a pótmagánvádló számára kiosztásra és olyan mennyiségben, hogy a közvetlen kollégái is annak mennyiségét soknak tartották, azok elvégzéséhez segítséget nem kérhetett. Továbbá az, hogy (az egyik tanúnak) fokozottan kellett figyelnie egyik beosztotttra, míg másokra kevésbé – s ez utasítás adásba került – megvalósítja a bűncselekmény törvényi tényállásának e) pontban megjelölt elkövetési magatartását.

[9] A pótmagánvádló által bejelentett fellebbezés tartalmára figyelemmel az ügyben a felülbírálat a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján teljes körű. Ebből következően a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy az elsőfokú katonai tanács eljárása során az eljárási szabályokat megtartotta-e, valamint az ítélet megalapozottságát és az ítéletnek a felmentésre vonatkozó rendelkezését, továbbá az indokolás helyességét.

[10] A rendelkezésre álló iratok alapján előzményként megállapítható, hogy pótmagánvádló1 büntetés-végrehajtási őrnagy 2018. április 25. napján szolgálati jegyen panaszt terjesztett elő a bv1 intézetparancsnoka felé terhelt1 büntetés-végrehajtási őrnagy magatartásával kapcsolatban. A panasz alapján a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka belső vizsgálatot rendelt el és az annak során keletkezett iratokat megküldte a egyéb érdekelt3 részére. A egyéb érdekelt3 a 2021. november 16. napján kelt 6.Nyom.429/2018. számú határozatával a több alárendelt sérelmére elkövetett alárendelt megsértésének büntette miatt terhelt1 bv. őrnagy gyanúsított ellen indult eljárást megszüntette és a gyanúsítottat megrovásban részesítette, míg az előjárói hatalommal visszaélés vétsége miatt indult eljárást – mivel a rendelkezésre álló adatok és bizonyítási eszközök alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése – megszüntette. A pótmagánvádló1 bv. őrnagy panasza nyomán eljáró Központi Nyomozó Főügyészség a 2022. január 17. napján kelt NF.824/2019/13. számú határozatával a panaszt – mint alaptalant – elutasította és kioktatta pótmagánvádló1 bv. őrnagy sértettet a pótmagánvádlókénti fellépés lehetőségére. A határozatot pótmagánvádló1 bv. őrnagy jogi képviselője részére 2022. január 24. napján kézbesítették. pótmagánvádló1 bv. őrnagy – jogi képviselője útján – 2022. március 23. napján vádindítványt nyújtott be terhelt1 bv. őrnaggyal szemben, amelyben a Btk. 450. § -ának e) pontjába ütköző, aszerint minősülő és büntetendő előjárói hatalommal visszaélés vétségével vádolta.

[11] A 2023. március 16. napján megtartott tárgyaláson a pótmagánvádló jogi képviselője a terhelt1 bv. őrnagy vádlott ellen emelt vádat folytatólagosan elkövetett előjárói hatalommal visszaélés vétségére módosította.

[12] A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács eljárása során a perrendi szabályokat betartotta. A katonai tanács vizsgálta a pótmagánvádlóként való fellépés lehetősége feltételeinek a fennálltát, majd a vádindítványt befogadta. Mind az előkészítő ülés, mind a tárgyalás során az eljárási szabályokat betartotta, a vádlottat és a tanúkat törvényes kioktatást, figyelmeztetést követően hallgatta ki és az ügy egyéb bizonyítékait is a törvényben előírt módon tette a bizonyítás anyagává. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem állapítható meg továbbá a Be. 608.§ (1) bekezdés f) pontjában írt eljárási szabálysértés. Az ítélet indokolása nem ellentétes annak rendelkező részével. Az elsőfokú bíróság helyesen a vádról döntött felmentő ítéletében. A pótmagánvádló a Btk. 450. § e) pontja miatt emelt vádat. Az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítvány nem foghatott helyt.

[13] A pótmagánvádló által a vádlott bűnösségének megállapítása érdekében bejelentett fellebbezése nem alapos.

[14] Az elsőfokú bíróság a tényállást részben mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

[15] A vádlott a tárgyaláson tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Védekezése szerint a vádindítványban írt időszakban az egész osztály le volt terhelve. Mindenkire, nem csak a pótmagánvádlóra jutott jelentősebb munkateher. Beosztásánál fogva a feladatok elvégzésének ellenőrzése munkaköri feladata volt. Előadta, hogy nem rendelkezett fegyelmi eljárás kezdeményezésére jogosultsággal. Az egyik – meg nem indult – fegyelmi eljárásról csak utólag szerzett tudomást, a másik esetben pedig az osztályvezető intézkedhetett.

[16] Nem tévedett a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a vádlottat az ellene emelt vád alól felmentette. Nem tévedett akkor sem, amikor a vádban írt cselekményt ketté bontotta és technikailag két tényállási pontot állapított meg, azon az alapon, hogy a leterheltségen alapuló és azzal összefüggő cselekmény bizonyítottság hiányában, míg a fegyelmi eljárás és a saját mobiltelefon használat tekintetében bűncselekmény hiányában nem állapítható meg a bűnösség. Kétségtelen, hogy a vádindítvány kissé rendezetlenül sorolta fel a megállapítani indítványozott cselekményeket. Nem kétséges azonban, hogy nem állapítható meg, hogy az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel ellentétes lenne. A katonai tanács kénytelen volt a cselekményeket elkülönülten vizsgálni, hiszen a mobiltelefon-használat engedélyezése kapcsán a bűncselekmény elkövetése a vádlott részéről lényegében a jogszabály szövege által kizárt, a fegyelmi eljárás tekintetében pedig a vádlotti magatartás nem hozható összefüggésbe a terhére megállapítani indítványozott cselekménnyel. A leterheltség tekintetében azonban az elsőfokú bíróságnak részletes bizonyítási eljárást kellett lefolytatni, és a tényállást mérlegelés alapján megállapítani.

[17] Egyébként az eljárás eredményeként a bíróság a vádlottat a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően az ellene emelt vád alól, tehát a Btk. 450. § e) pontja alól mentette fel.

[18] A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú katonai tanács ítéletében a vádindítványbeli történeti tényállástól eltérő tényállást állapított meg. Rögzítette egyrészt, hogy a vádlott a magáncélú mobiltelefon használatának engedélyezésére nem volt jogosult, továbbá fegyelmi jogkörrel nem rendelkezett, így fegyelmi eljárást sem indíthatott. Ezzel szemben a vádlottnak – mint a pótmagánvádló szolgálati előjárójának – joga és egyben kötelessége is volt az alárendelt munkájának ellenőrzése. Az elsőfokú bíróság a mobiltelefon-használattal kapcsolatos, a pótmagánvádlóval szemben folyamatban volt fegyelmi eljárással kapcsolatos és a pótmagánvádló asztalán lévő iratok elvitelével kapcsolatos tényállási pontok esetében az ítélet felmentő rendelkezését – az ítéltábla álláspontja szerint is helyesen – bűncselekmény hiányára alapította, hiszen a vádindítványban felrótt cselekmények tekintetében egyrészt a vádlottnak a vonatkozó rendelkezések alapján nem volt arra lehetősége, hogy valamely alárendeltjét a többiekhez képest akár előnyösebb, akár hátrányosabb bánásmódban részesítse, másrészt az alárendelt asztalán lévő iratok elvitelére jogszabályon alapuló felhatalmazása volt. Egyébként a pótmagánvádló által a vádindítványban említett fegyelmi eljárások közül az egyik megindításra sem került, a másik pedig marasztaló eredménnyel zárult, tehát indokoltsága – a fegyelmi vizsgálatot követően – nem kifogásolható.

[19] A mobiltelefon-használat engedélyezésével kapcsolatosan megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a vádlott – a parancsnoki meghallgatás eredményeképpen – ténylegesen az állomány nagy részénél kedvezőbb helyzetbe került, hiszen az engedélyt – méltányosság alapján – megkapta, a saját telefonját magánál tarthatta.

[20] Az elsőfokú bíróság a tényállás többi részétől elkülönítve vizsgálta a pótmagánvádló vádlott által történő indokolatlan leterhelésének, ellehetetlenítésének kérdését. A vádlott munkaszervezésének hiányosságait maga az ítélet is rögzítette, az azonban az eljárás során nem nyert kétséget kizáróan bizonyítást, hogy a vádlott a feladatok kiosztása során a pótmagánvádlót a többi kollégához képest hátrányosan megkülönböztette volna, így az elsőfokú bíróság e körben is felmentő rendelkezést hozott, bizonyítottság hiánya okán.

[21] A katonai tanács a B. pontban írt tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ítélete indokolása 3. oldalától a 10. oldal közepéig sorolta fel az általa megismert bizonyítékokat, majd a 10-13. oldalakon értékelte, vonta le a szükséges következtetéseket. Logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy a vádlott védekezését miért fogadta el és miért nem állapította meg a bűnösségét.

[22] A másodfokú bíróság ezen tényállási résszel kapcsolatban is helytállónak találta a katonai tanács döntését és annak indokait is. Megjegyzi továbbá, hogy a pótmagánvádló vallomásában azt is sérelmezte, hogy a szülést követő munkába állása után a vádlott kezdetben nem adott neki feladatokat, hogy legyen ideje a bekövetkezett jogszabályváltozásokat elsajátítani. Maga nyilatkozott arra, hogy a korábbi munkakörét csak másfél-két hónap után kapta vissza és ezt követően kezdett el egyre több új feladatot kapni, amikor a vádlott látta, hogy elboldogul velük. Ezen felvázolt vádlotti magatartás éppen arra utal, hogy a feladatok kiosztása a „terhelhetőség” ismeretében történt és ez nem a hátrányos megkülönböztetést támasztja alá. A bizonyítási eljárást követően, az iratismertetés során ismertetésre került Ilia Zsolt c. bv. törzsszázlósnak a panasz kivizsgálása során tett nyilatkozata, mely szerint őt a vádlott aránytalanul túlterhelte, ezért el kellett hagynia az osztályt. Nyilatkozata szerint többen is távoztak emiatt az osztályról. Több személlyel kapcsolatban ilyen tartalmú kijelentést a pótmagánvádló is tett. Tehát pótmagánvádló bv. őrnagy leterheltsége tekintetében nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy az egyedileg hátrányos lett volna az osztály dolgozóihoz képest. A másodfokú bíróság utal továbbá a BH 2001.415. számú jogeset III. pontjában írtakra is, miszerint az alárendelt többiekhez képest hátrányosabb bánásmódban részesítése elkövetési magatartás akkor valósul meg, ha a megkülönböztető bánásmód valóságos és konkrét, olyan, amely más alárendeltek előtt nyilvánvalóan észlelhető. Ezen körülmény az ítéltábla álláspontja szerint jelen ügyben nem valósult meg, hiszen több meghallgatott tanú is nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy az adott osztályon sok volt a feladat, ők is kaptak plusz munkát, be kellett segíteniük egymásnak. A pótmagánvádló olyan bizonyítást nem is indítványozott, amelyben az eltérő terhelés konkrétan – akár mérhetően – vizsgálható lett volna.

[23] A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítást folytat le. Megállapítható, hogy a pótmagánvádló a fellebbezésében nem hivatkozott új tényre vagy bizonyítékra. Megállapítható az is, hogy a katonai tanács ítélete sem részben, sem egészben megalapozatlannak nem tekinthető. Az elsőfokú bíróság igen részletes bizonyítást követően állapított meg tényállást, a szóba jöhető valamennyi bizonyítékot megvizsgálta, azokat a logika szabályainak megfelelően értékelte. A Be. 593. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat. A másodfokú bíróság az értékelés körében iratellenességet nem észlelt és helytelen ténybeli következtetést sem.

[24] A törvényszék katonai tanácsa által megállapított tényállás megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben írt megalapozatlansági okoktól. Azt a másodfokú bíróság felülbírálata alapjául elfogadta, így a pótmagánvádlónak a vádlott terhére bejelentett, a bizonyítékok újraértékelése útján eltérő tényállás és ezáltal bűnösség megállapítására irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

[25] Nem tévedett a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor terhelt büntetés-végrehajtási százados vádlottat az ellene a Btk. 450. § -ának e) pontjába ütköző, folytatólagosan elkövetett eljárói hatalommal visszaélés vétsége miatt emelt vád alól – részben bűncselekmény, részben bizonyítottság hiányában – felmentette. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – helyes indokai alapján – helybenhagyta.

[26] A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának végzése a Be. 605. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2023. június 30.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.

a tanács elnöke

s.k. Dr. Mészáros László hb. ezredes
Dr. Szabó Éva hb. ezredes s.k.

előadó bíró
bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 42.Kb.45/2022. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.16/2023/9. számú végzése folytán 2023. június 30. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. június 30.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke